

Het ontstaan van de brand in het cellencomplex Schiphol-Oost
op 26 oktober 2005

Reactie op de gestelde vragen in de media

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Onderzoeksmemo MSNP
3. Werkwijze Onderzoeksraad
4. Gegevens ter beschikking van het onderzoek van de Raad in 2005/2006
5. Algemene conclusie op basis van het onderzoek in 2005/2006
6. Opmerkingen naar aanleiding van uitzendingen Nova en Argos
7. Conclusie ten aanzien van de media-uitzendingen

1. Inleiding

Op 21 september 2006 bracht de Onderzoeksraad een rapport uit over de brand in het cellencomplex te Schiphol-Oost op 26 oktober 2005. Hierin werd gesteld, dat de brand begonnen was in cel 11 in vleugel K, en dat vanwege tekortkomingen in het gebouw en de organisatie de brand zich heeft kunnen ontwikkelen tot desastreuze proporties. Elf mensen kwamen om, en vijftien mensen raakten gewond, onder wie de bewoner van cel 11.

Op 13 november 2008 werden in het televisieprogramma NOVA beelden vertoond van bewakingscamera's, waaruit met behulp van nieuwe technieken werd afgeleid dat er naast de brandhaard in cel 11 ook nog een andere brandhaard moest zijn. Deze informatie was afkomstig van bureau MSNP, vertegenwoordigd door dhr Van den Heuvel, en verwoord in een 'Onderzoeksmemo Schipholbrand'.

In het radioprogramma Argos op 22 november 2008 verklaarde de wachtcommandant van het complex dat hij rook en vlammen had gezien boven de cel, dus in de schilruimte. Het rapport van de Onderzoeksraad bleef verder buiten beschouwing.

Hieronder zet de Onderzoeksraad uiteen op welke wijze het brandonderzoek in 2005 en 2006 is uitgevoerd en gaat op basis daarvan en de gegevens van bureau MSNP in op de mogelijkheid van een tweede brandhaard.

2. Onderzoeksmemo MSNP

Het onderzoeksmemo van MSNP stelt onder meer het volgende:

De brand uit het bewonerscompartiment van cel 11 kan niet de rook en de warmte hebben geproduceerd om de schilruimte met rook te vullen en het rooktransport uit de schilruimte naar de omgeving te bewerkstelligen (rapport pag. 18).

MSNP bestrijdt dus *niet* een brandhaard in cel 11, maar veronderstelt een tweede brandhaard in de schilruimte, die zelfs groter zou zijn dan de brandhaard in cel 11. Het Onderzoeksmemo duidt de brandhaard in de schilruimte als primair en de brand in cel 11 als een mogelijk secundaire brandhaard (pag. 14).

MSNP baseert zich op de volgende uitgangspunten en gevolgtrekkingen:

- Al voor de deur van cel 11 wordt geopend, zou er rook te zien zijn in de gang bij de technische ruimte van cel 11. Tevens zou er rook zichtbaar zijn bij de aansluiting van de kopzijde met de technische ruimte van cel 12; hieruit wordt afgeleid dat de rook niet uit het bewonersgedeelte van cel 11 komt;
- Vlak nadat de deur van cel 11 wordt geopend, is er rook te zien in de luchtkooi en bij het voetbalveld; hieruit leidt MSNP af dat de tijd die verstrijkt tussen het openen van de celdeur en het verschijnen van rook buiten te kort is om dan op die plaatsen al rook te kunnen waarnemen (als die alleen uit cel 11 afkomstig zou zijn);
- De brand in de cel moet beperkt geweest zijn, omdat de bewoner nog adequaat reageert na zijn bevrijding en omdat het bij het openen van de deur van cel 11 enige seconden duurt voordat er rook uit de cel komt; hieruit wordt afgeleid dat deze brandhaard niet de belangrijkste is.

3. Werkwijze Onderzoeksraad

Naar aanleiding van de uitzending in NOVA en het radioprogramma Argos en na bestudering van het Onderzoeksmemo van MSNP heeft de Onderzoeksraad de volgende stappen ondernomen:

Een bezoek aan MSNP in Enschede

Tijdens dit bezoek heeft de heer Van den Heuvel van MSNP de door hem toegepaste beeldbewerkingstechniek ten overstaan van onderzoekers van de Raad en een externe beeldbewerkingdeskundige toegelicht.

Beoordeling door externe experts

De Onderzoeksraad heeft twee externe partijen, WarringtonFire/Universiteit Gent en Efectis-Nederland, bevroegd over beeldbewerkingstechnieken en mogelijke scenario's voor het brandverloop indien sprake zou zijn van een tweede brandhaard buiten cel 11. Beide partijen waren ook betrokken bij het onderzoek van de Raad naar de brand in het cellencomplex in 2005 en 2006.

Hernieuwde bestudering en analyse van bestaande onderzoeksgegevens

De Nova uitzending van 13 november 2008 en het radioprogramma Argos van 22 november zijn voor de Onderzoeksraad aanleiding geweest alle relevante onderzoeksgegevens en verklaringen opnieuw kritisch te beschouwen en te toetsen aan de hand van de uitlatingen zoals gedaan in de beide uitzendingen.

4. Gegevens ter beschikking van het onderzoek van de Raad in 2005/2006

Voor de reconstructie van het ontstaan van de brand stonden vijf soorten gegevens ter beschikking:

- (a) de brandsporen in het brandobject, vleugel K van het cellencomplex;
- (b) getuigenverklaringen;
- (c) beelden van bewakingscamera's;
- (d) empirische gegevens, verkregen uit de brandproeven;
- (e) overige gegevens.

(a) De brandsporen in vleugel K

De brand in het kopse gedeelte van de K-vleugel heeft een grote omvang kunnen bereiken. Door zijn verwoestende werking heeft de brand veel van zijn eigen sporen gewist. In het deel van de K-vleugel dat intact is gebleven zijn geen sporen gevonden die wijzen op een primaire brandhaard. De brandsporen in vleugel K geven dan ook geen eenduidige aanwijzingen omtrent het ontstaan van de brand en de precieze plaats waar dat gebeurde.

(b) Getuigenverklaringen

De Onderzoeksraad heeft ondermeer twee personen gehoord die getuige waren van de vroege ontwikkeling van de brand, namelijk de twee bewaarders die als eersten de K-vleugel betraden. Verder heeft de Raad één persoon gehoord die getuigde van de zeer vroege ontwikkeling van de brand, namelijk de bewoner van cel 11 die de brand – weliswaar ernstig gewond – heeft overleefd.

Getuigenis van de eerste twee bewaarders

In reactie op het automatische brandalarm om 23.55 uur begaven twee bewaarders zich gezamenlijk naar de K-vleugel. Zij vertelden dat onmiddellijk na het betreden van de K-vleugel hun aandacht werd getrokken door rook aan het andere einde van de gang, in de omgeving van cel 11. Zij liepen gericht op cel 11 af. Zij verklaarden dat zij door de kier van de deur van cel 11, en uitsluitend daar, rook tevoorschijn zagen komen.

Zij verklaarden dat zij de deur van cel 11 openden, dat de bewoner van cel 11 door de deuropening naar buiten tuimelde en dat er tegelijkertijd zeer veel rook mee naar buiten kwam.

Een van de twee bewaarders verklaarde dat er rook kwam uit het haar van de celbewoner.

De verklaringen van de twee bewaarders maken het aannemelijk dat er brand was in cel 11.

Getuigenis van het slachtoffer in cel 11

De bewoner van cel 11 heeft een gedetailleerde getuigenverklaring afgegeven over de eerste vuurverschijnselen en de handelingen die hij in reactie daarop heeft verricht. Een beknopte weergave van deze getuigenis is als volgt.

Op de late avond van woensdag 26 oktober 2005 lag de getuige, slechts in onderbroek gekleed, op zijn bed en keek televisie. Hij rookte daarbij een sigaret waarvan hij de peuk 'wegschoot' in de richting van de plek waar hij de prullenbak wist te staan, achter het voeteneinde van zijn bed. De getuige zei tijdens het televisiekijken in slaap te zijn gevallen. De getuige verklaarde op enig moment wakker te zijn geschrokken door een pijnlijke hittegewaarwording aan zijn rechtervoet. Hij zag toen dat het voeteneinde van zijn bed in brand stond. De getuige zei dat hij direct uit zijn bed is gesprongen, dat hij naar de deur is gelopen en dat hij op het knopje van de intercom (voor communicatie met de bewaarders) heeft gedrukt. Hierop volgde geen antwoord.

Vervolgens heeft de getuige een bluspoging ondernomen door met een handdoek op het vuur te slaan. De bluspoging had volgens de getuige geen effect. De getuige zei nogmaals, tot drie keer toe, op de intercom gedrukt te hebben. Ook heeft hij lawaai gemaakt door op de celdeur te bonzen en met de douchedeur te slaan. De getuige heeft nog waargenomen dat de vlammen aan het voeteneinde van zijn bed tot aan de bovenste matras reikten. Daarna kwam er zoveel rook dat hij het vuur niet meer kon zien. De getuige zei dat de celdeur werd geopend door een vrouwelijke bewaarder. Hij viel door de deuropening naar buiten.

Tot zo ver de getuigenis van het slachtoffer in cel 11. In deze weergave is de brand ontstaan aan het voeteneinde van de onderste matras. De getuige zegt op geen andere plaats in zijn cel brand te hebben gezien.

(c) Analyse van de beelden van de bewakingscamera's

Op de beelden van de bewakingscamera's is te zien dat vanaf ongeveer 23:56 uur sprake is van rook in de buurt van cel 11. Om 23:56:44 uur betreedt een bewaker vleugel K.

Deze bewaker holt op cel 11 af, even later gevolgd door een tweede bewaker. Nadat de celdeur wordt geopend, treedt rook naar buiten. Na enkele seconden neemt die rook in hevigheid sterk toe en vult in korte tijd de gehele gang van vleugel K. Deze waarnemingen komen overeen met de drie getuigenverklaringen, die spreken van een brand in cel 11. Nadat de celdeur is geopend, is ook rook zichtbaar buiten het gebouw. Deze rookontwikkeling loopt gelijk op met die in de gang van vleugel K en was daarmee voor de Raad in overeenstemming met de start van de brand in cel 11. Hierop komen we nog terug.

(d) Empirische gegevens van de brandproeven

De brand in cel 11 was met de voorafgaande gegevens een uitgangspunt geworden voor verder onderzoek. Wat zich *binnen* cel 11 heeft afgespeeld kon niet door sporen, beelden of camera's worden bevestigd. Om die reden zijn we nagegaan of het ontstaan van de brand zoals verklaard door de celbewoner mogelijk was. Dit gebeurde onder meer door brandproeven.

Deze brandproeven hebben veel gegevens opgeleverd waarmee de *ontwikkeling* van de brand kon worden verklaard. Hiervoor waren zij ook bedoeld. Uitgaande van de verklaring van de celbewoner werd de vraagstelling, hoe een brand in een cel zich kon ontwikkelen tot de waargenomen proporties, door de proeven beantwoord.

Met twee celbrandproeven en meerdere bedbrandproeven is de beginnende brandontwikkeling gesimuleerd op de wijze zoals het slachtoffer in cel 11 heeft getuigd. Uit deze proeven is duidelijk geworden dat het mogelijk is dat een kleine brand aan het voeteinde van de onderste matras zich in beperkte tijd tot een grote brand ontwikkelt. Het tijdsverloop van de gesimuleerde brand kwam in grote mate overeen met dat van de werkelijke brand zoals zichtbaar op de camera's.

Een start van de brand op de bovenste matras kon op grond van de proeven worden uitgesloten, omdat één brandende matras dan onvoldoende energie afgeeft om de wandbeplating tijdig te kunnen ontsteken.

De brandproeven hebben daarmee onderbouwd dat de brand is ontstaan in cel 11, op het onderste bed. De brandproeven bleken derhalve de getuigenverklaringen te ondersteunen. Een technische oorzaak van de brand kon worden uitgesloten.

(e) Overige gegevens

In aanvulling op de vermelde gegevens zijn ook andere informatiebronnen gebruikt bij het toetsen van de verklaring van de celbewoner: camerabeelden waarop het attentielampje en de bewoner van cel 11 te zien zijn en het forensisch medisch rapport met daarin het letselpatroon van het slachtoffer in cel 11.

Beelden van de bewakingscamera's

Op de beelden is te zien dat het attentielampje aangaat boven de deur van cel 11 één minuut na het automatisch brandalarm. Ook is het slachtoffer te zien nadat hij door de twee bewaarders uit zijn cel is bevrijd. Hij is geheel ontkleed, op zijn onderbroek na. Beide waarnemingen zijn overeenkomstig de verklaring van betrokkene.

Het letselpatroon van het slachtoffer in cel 11

Een forensisch geneeskundige heeft na de brand het slachtoffer van cel 11 onderzocht en zijn letsels beschreven.¹ De conclusie van de forensisch geneeskundige luidt dat zijn bevindingen in overeenstemming zijn met hetgeen betrokkene heeft verklaard over het ontstaan van zijn brandwonden. De Onderzoeksraad acht genoemde letsels verklaarbaar doordat, zoals het slachtoffer heeft verteld, hij zich in de nabijheid van de brandhaard heeft begeven in een poging het vuur te blussen. Hieraan is het volgende toe te voegen: In een van de brandproeven heeft de Onderzoeksraad een proefpersoon ingezet die, gehuld in beschermende brandweerkleding, de bewegingen van het slachtoffer in cel 11 nauwkeurig heeft nagebootst. Toen de proefpersoon met beide handen met een handdoek op de brandhaard sloeg, en het vuur daardoor oplaaide in plaats van doofde, ervoer hij warmtestraling op zijn beide armen, door zijn beschermende kleding heen. Op dezelfde lichaamsdelen hebben zich bij het slachtoffer in cel 11 tweedegraads brandwonden gevormd.

De Raad acht het genoemde letsel ook verder passend bij de verklaring van het slachtoffer in cel 11. Hij zei immers dat hij wakker werd en een brandhaard bij zijn voeten zag.

Deelconclusies

- (i) De brandsporen in vleugel K geven geen eenduidige aanwijzingen omtrent de wijze waarop de brand is ontstaan.
- (ii) Uit de brandproeven is gebleken dat het mogelijk is dat de brand is ontstaan zoals verklaard door de bewoner van cel 11, met een start op het onderste bed.
- (iii) De getuigenverklaring van de bewoner van cel 11 wordt ondersteund door camerabeelden en letselpatroon.
- (iv) Met de gegevens zijn overige brandoorzaken in de cel zoals brandstichting en terroristische aanslagen, broei et cetera strikt genomen niet uit te sluiten. Het uitgevoerde onderzoek heeft daarvoor echter geen aanwijzingen laten zien.

5. Algemene conclusie op basis van het onderzoek in 2005/2006

De brand is ontstaan in cel 11, op de onderste matras van het stapelbed in cel 11. Voor de verklaring van het snelle brandverloop en het overlijden van elf celbewoners was het van groot belang om vast te stellen dat de brand begonnen kan zijn zoals de celbewoner heeft verklaard.

¹ In het rapport zijn onder meer de volgende verwondingen genoemd: (1) Tweedegraads brandwonden op beide armen en, in mindere mate, op bovenlichaam en gelaat. De arts verklaart deze letsels door blootstelling van het bovenlichaam, met name de beide armen, aan open vuur. (2) Onder de dikke huid van de hak van de rechtervoet gelegen plaatselijk weefselversterf. De arts verklaart dit letsel als passend bij een contactverbranding, door directe blootstelling aan brandend materiaal.

6. Opmerkingen naar aanleiding van uitzendingen Nova en Argos

In NOVA stelde dhr. Van den Heuvel dat elders in de K-vleugel, buiten cel 11, van rookontwikkeling sprake is geweest. In de beginfase zou niet alleen brand geheerst hebben in cel 11 maar ook daarboven, in de zogenoemde schilruimte.

Het door MSNP gebruikte softwarepakket om de beeldbestanden te visualiseren was ten tijde van het onderzoek door de Raad in 2005 en 2006 nog niet beschikbaar. Door de recentere software die Van den Heuvel heeft toegepast, winnen de beelden aan contrast en kleurkwaliteit ten opzichte van de door de Onderzoeksraad gehanteerde versie. De beeldbewerkingstechniek die de heer Van den Heuvel vervolgens heeft ontwikkeld, heeft de aandacht van de Raad. Als onderzoeks instrument verdient deze techniek zeker nadere studie.

De bewerking van de camerabeelden, zoals toegepast door MSNP, is gebaseerd op het meten van verschillen in beeldhelderheid: naarmate de beeldhelderheid van opeenvolgende camerabeelden verder terugloopt, zou sprake zijn van sterkere rookontwikkeling. Een van de fundamentele bezwaren tegen deze methode is dat bij gelijke aanwezigheid van rook de helderheid van donkere vlakken beduidend minder sterk zal afnemen dan de helderheid van lichtere achtergronden. Dit betekent dat de door MSNP toegepaste techniek leidt tot een vertekende weergave van de aanwezige rook. Rook afgezet tegen een donkere achtergrond zal te zwak worden weergegeven ten opzichte van diezelfde hoeveelheid rook, afgezet tegen een lichte achtergrond. Daarnaast geven deskundigen die door de Onderzoeksraad zijn geraadpleegd aan dat zich een analoog effect voordoet bij sterke kleurovergangen. Dergelijke kleurovergangen, zoals die zich manifesteren aan randen van vlakken, leiden bij aanwezigheid van rook tot een relatief grote afname in beeldhelderheid. Hierdoor zal met de door MSNP toegepaste techniek de (vermeende) rookontwikkeling op deze plaatsen te sterk worden weergegeven.

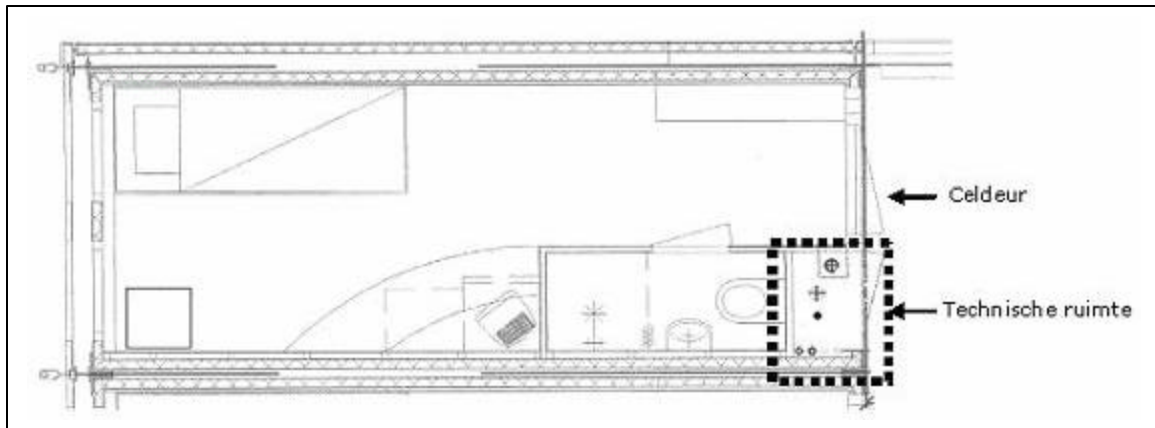
De beeldbewerkingstechniek van de heer Van den Heuvel is nieuw en de moeite van een nadere studie waard, maar de door hem naar voren gebrachte gegevens betreffende rook in de gang van de K-vleugel en buiten de schil waren de Onderzoeksraad reeds bekend. De Raad ziet de door NOVA vertoonde beelden van de rook, met inachtneming van de hierboven geschetste vertekening van de bewerkte beelden, juist als onderbouwing van de conclusies uit zijn onderzoeksrapport.

Het in NOVA vermelde scenario van een brand in de schil heeft de Onderzoeksraad destijds niet beproefd, omdat er vele gegevens waren op grond waarvan die hypothese al was verworpen. Hieronder lichten we dit nader toe.

In de media is verwarring ontstaan over het onderscheid tussen technische ruimte en schilruimte. Ter verduidelijking tonen we hieronder een afbeelding van het vooraanzicht van de cel, met links de technische ruimte; en boven de schilruimte (zie figuur 0 hieronder). De technische ruimte bevindt zich binnen de stalen celcontainer, de schilruimte is de ruimte om alle stalen containers heen (en vooral er boven). Op de plattegrond en de afbeelding is de locatie van de technische ruimte weergegeven.

Figuur 1: Vooraanzicht cel en links vooran de technische ruimte

Figuur 2: Bovenaanzicht cel in vleugel K

We bespreken de twee mogelijkheden:

- a. een primaire brand in de schilruimte als oorzaak van die in de cel;
- b. een primaire brand in de technische ruimte van de cel als oorzaak van die in de cel;
- c. een secundaire brand in de schilruimte als gevolg van die in de cel.

(a) De Onderzoeksraad heeft zich verdiept in de mogelijkheid van een brandhaard in de schilruimte als *oorzaak* voor de brand in de cel. Deze variant is op grond van brandtechnische overwegingen uit te sluiten. Immers, de brandmeldinstallatie in vleugel K is om 23:55:00 uur voor het eerst 'aangesproken'. Door het verloren gaan van het brandmeldpaneel in de vleugel zelf is niet meer vast te stellen *welke* rook/brandmelder in vleugel K het eerst is geactiveerd. In het scenario van de heer Van den Heuvel zou die brandmelding dan afkomstig moeten zijn van een van de aanwezige rookmelder in de schilruimte. Iets meer dan twee minuten later wordt de celdeur geopend en volgt de hevige brandontwikkeling zoals beschreven. Het is uitgesloten dat de brand zich in zo'n korte tijd vanuit de schil *naar beneden*, naar de cel verplaatst.

De brand in de schil zou door oververhitting van een kabel, ten gevolge van kortsluiting of een overgangsweerstand, veroorzaakt kunnen zijn, dan wel door een bewuste of onbewuste menselijke handeling. In alle gevallen verwacht de Onderzoeksraad een gestage opbouw van rookgassen in de ongecompartimenteerde schil evenals een gestaag uittreden van rookgassen uit de schil. Dit past niet bij de op de camerabeelden waargenomen vrij plotselinge plaatselijke uittreding van rookgassen uit de schil.

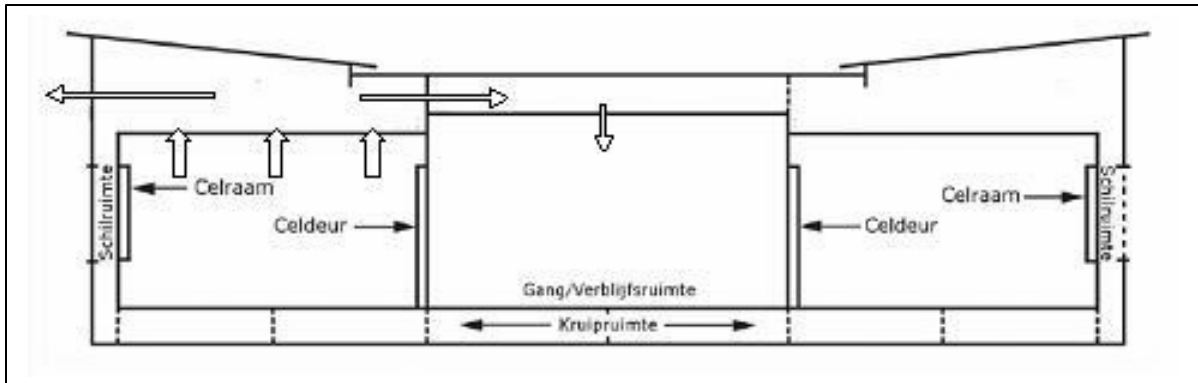
(b) Voor een eventuele primaire brand in de technische ruimte van cel 11 geldt ook, dat die op brandtechnische gronden is uit te sluiten. Op grond van brandsporen op de scheidingen tussen technische ruimte en de cel heeft de Raad vastgesteld dat de brand zich heeft verplaatst van cel naar technische ruimte en niet andersom. Over de camerabeelden die volgens de heer Van den Heuvel hierover andere informatie zouden verschaffen kunnen we stellen dat ook in de bewerkte versie deze geen enkele zekerheid bieden vanwege het ontbreken van dieptezicht.

(c) Ten derde kan de brand in de schilruimte een *gevolg* zijn van de brandhaard in de cel. Dit scenario wordt overigens door MSNP uitgesloten. Een branduitbreiding van de cel naar de schilruimte vereist dat de *brand* al vóór het openen van de celdeur buiten de cel moet zijn getreden. Dit is niet denkbaar. Weliswaar heeft de Raad vastgesteld dat de constructie van de cel onvoldoende brandwerend was, maar in de korte tijd die verstreek tussen het ontstaan van de brand en het openen van de celdeur kan de brand zich onmogelijk, door de scheidingen heen, van de celruimte naar de schilruimte hebben verplaatst. De theorie van een secundaire brand in de schilruimte, voordat de celdeur is geopend, vervalt daarmee.

Hoe moeten we dan de rook op de camerabeelden duiden?

De verklaring voor de *rook* in de schilruimte is als volgt: tijdens de brandproeven was al gebleken dat de cellen van de K-vleugel rook gemakkelijk doorlieten door beluchtingsgaten in de containerwand. In totaal bevatten de cellen twaalf van die beluchtingsgaten.

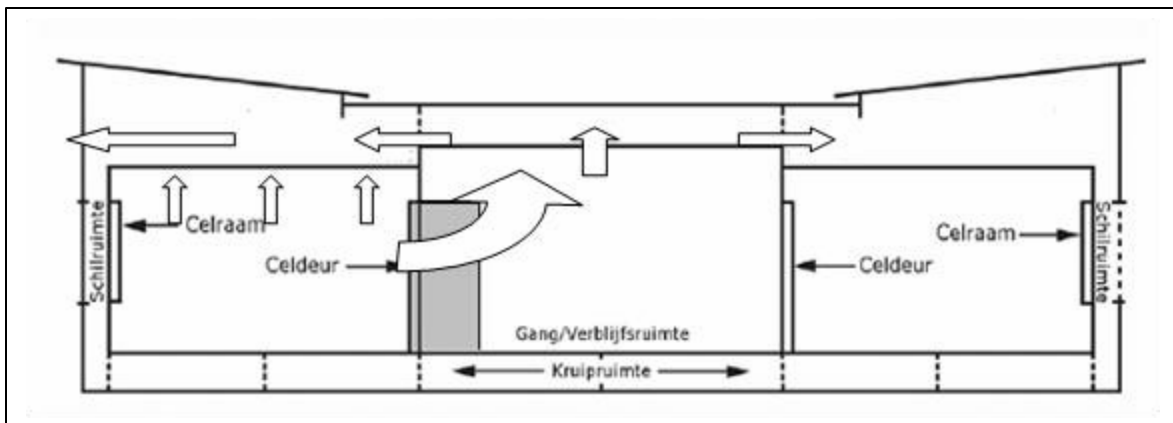
Daardoor was het mogelijk dat rook vanuit cel 11 naar de schilruimte trok, al voor de deur open was. Uiteraard gaat het hier om kleine hoeveelheden.

Figuur 3: de wijze waarop de rook zich kon verspreiden voordat de deur openging; links bevindt zich cel 11, rechts cel 12

Ook kon rook vanuit de cel via de kanalen van luchtbehandelingsinstallatie en de luchtbehandelingsunit op het dak naar de vrije buitenlucht treden en zo al snel in het zicht van de buitencamera's komen.

Nadat de celdeur openging, is een vrij plotselinge uitbreiding van rookgassen uit de schil waar te nemen. Hieronder is in figuur 2 weergegeven langs welke weg dat moet zijn gegaan. De verspreiding van de rookgassen in de luchtkooi houdt vervolgens gelijke tred met die in de gang – een sterke aanwijzing voor het scenario in het rapport van de Onderzoeksraad.

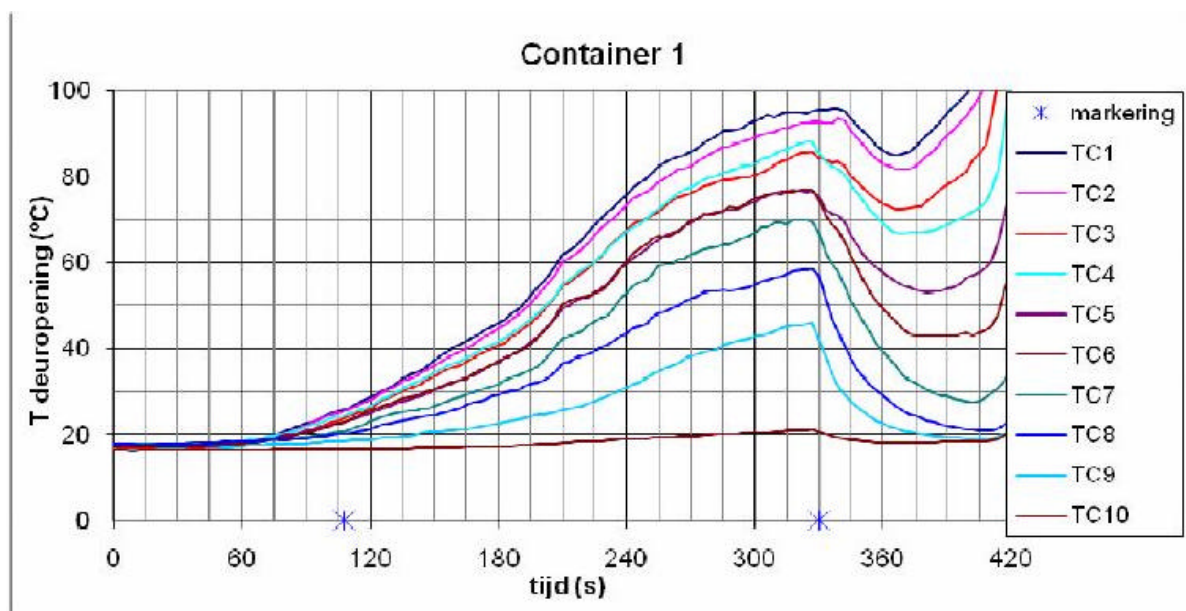
Figuur 4: de wijze waarop de rook zich kon verspreiden nadat de deur openging; links cel 11, rechts cel 12

Het Onderzoeksmemo van bureau MSNP vermeldt nog dat de brand in de cel gering moet zijn geweest omdat de bewoner nog adequaat reageerde en leidt uit die beperkte omvang van de brand af dat de brand in de cel niet primair was.

Dit is een onjuiste gevolgtrekking. De omvang van die brandhaard zegt niets over het primair of secundair zijn. Daarenboven was het slachtoffer in cel 11 weliswaar nog volledig

bij bewustzijn maar had ernstige verwondingen opgelopen door blootstelling aan warmtestraling en inhalering van rookgassen. Er was dus in elk geval een substantiële brandhaard in zijn celruimte aanwezig.

De verklaring voor de overlevingscondities in de cel (temperatuur en rook) is als volgt. De tijdsduur van blootstelling is gering geweest. De overlevingscondities kunnen binnen de cel zeer uiteenlopen. Bovenin de cel zullen al snel onhoudbare condities zijn ontstaan. Lager in de cel en dicht bij de celdeur is dit echter heel anders. De bij de brandproeven gemeten temperaturen, die zijn geregistreerd op verschillende hoogtes bij de deuropening, wijzen er op dat indien de celbewoner zich laag genoeg tegen de grond aanhield, de omgevingstemperatuur niet hoger opliep dan ongeveer 60°C (zie figuur 3 hieronder). Het valt daarbij te verwachten dat de celbewoner zich opgericht heeft op het moment dat hij hoorde dat de bewaker zijn deur probeerde te openen.

Figuur 5: Gemeten temperaturen ter hoogte van de deur in de eerste celbrandproef; TC1-10 geven de hoogtes aan waarop is gemeten; de tweede asterisk markeert het tijdstip van openen van de celdeur.

Over het radioprogramma Argos waarin de wachtcommandant van die avond verklaart dat hij rook en vlammen boven de container heeft gezien valt het volgende op te merken. Op camera 7 is te zien dat de wachtcommandant op weg naar de kopse kant van de K-vleugel de luchtkooi passeert nadat al de eerste rook uit de schil is ontsnapt, ruim een halve minuut *nadat* de deur van cel 11 is geopend. Door het venster van cel 11 zal hij, lopende naar de nooddeur van de kopse kant van vleugel K, tevens vlammen hebben gezien. Ook zal hij vlammen hebben gezien die uit de celdeur omhoog traden en dus boven de container zichtbaar waren. De deur stond immers al open toen hij daar aan kwam.

In het programma Argos werd ook een brandmelding genoemd, ongeveer om half twaalf 's avonds, die niet afkomstig zou zijn van de brandmeldinstallatie, maar van de bewoners van de K-vleugel via de intercominstallatie. Van deze melding is noch uit de loggegevens van de intercominstallatie, noch uit de camerabeelden iets gebleken. Wel is er sprake van een brandmelding eerder op de avond, om 20.42 uur, in cel 7, veroorzaakt omdat twee celbewoners onder de melder zaten te roken. De laatste geregistreeerde *intercommelding* voorafgaand aan de brand betreft het verzoek om een paracetamol van de bewoner van cel 9 om 22.59 uur. Uit de camerabeelden blijkt, dat tussen 22:59 uur en 23:56 uur niemand vleugel K heeft betreden en geen enkel intercomlampje is gaan branden.

7. Conclusie ten aanzien van de media-uitzendingen

Als onderzoeksinstrument verdient de beeldbewerkingstechniek die de heer Van den Heuvel heeft ontwikkeld nadere studie, maar op dit moment is deze techniek nog onvoldoende gevalideerd. Los daarvan biedt zij brandtechnisch gezien geen nieuwe inzichten ten aanzien van deze brand in het cellencomplex te Schiphol-Oost. Na hernieuwde bestudering van het beschikbare materiaal door de Onderzoeksraad, ondersteund door externe experts, concludeert de Onderzoeksraad dat de brand zoals die zich heeft voorgedaan, alleen kan worden verklaard vanuit het ontstaan van de brand in cel 11. Een (primaire) brandhaard in de schilruimte of in de technische ruimte als oorzaak voor de brand in cel 11 kon worden uitgesloten.

Wat er van het voorgaande ook zij: de conclusies uit het rapport van de Onderzoeksraad, die betrekking hadden op alle tekortkomingen rond bouw, vergunningverlening, organisatie, hulpverlening en nazorg, blijven onverminderd van kracht.